

საქართველოს სტანდარტი

გარემოს დაცვის მენეჯმენტი – გარემოს დაცვის კომუნიკაცია –
სახელმძღვანელოები და მაგალითები

საინფორმაციო ნაწილი. სრული ტექსტის სანახავად შეიძინეთ სტანდარტი.

სსიპ-საქართველოს სტანდარტებისა და მეტროლოგიის
ეროვნული სააგენტო
თბილისი

საინფორმაციო მონაცემები

1 შემოგანილია: საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროსა და სსიპ-საქართველოს სტანდარტებისა და მეტროლოგიის ეროვნული სააგენტოს მიერ საქართველოს სტანდარტიზაციის 2015 წლის პროგრამის შესაბამისად სტანდარტიზაციის ტექნიკური კომიტეტის ტკ 2 “მენჯემენტი და შესაბამისობის შეფასება” გადაწყვეტილების საფუძველზე

2 დამტკიცებულია და შემოღებულია სამოქმედოდ: საქართველოს სტანდარტებისა და მეტროლოგიის ეროვნული სააგენტოს 2015 წლის 26 ნოემბრის № 86 განკარგულებით სტანდარტიზაციის ტექნიკური კომიტეტის ტკ 2 “მენჯემენტი და შესაბამისობის შეფასება” გადაწყვეტილების საფუძველზე.

3 წინამდებარე სტანდარტი წარმოადგენს სტანდარტიზაციის საერთაშორისო ორგანიზაციის (ისო) სტანდარტის ისო 14063 : 2006 “გარემოს დაცვის მენჯემენტი – გარემოს დაცვის კომუნიკაცია – სახელმძღვანელოები და მაგალითები” იდენტურ თარგმანს

4 პირველად

5 რეგისტრირებულია: საქართველოს სტანდარტებისა და მეტროლოგიის ეროვნული სააგენტოს საქართველოს სტანდარტების რეესტრში 2015 წლის 26 ნოემბერი. რეგისტრაციის ნომერი: № 268-1.1-00288

II

დაუშვებელია წინამდებარე სტანდარტის სრული ან ნაწილობრივი კვლავწარმოება, ტირაჟირება და გავრცელება სსიპ-საქართველოს სტანდარტებისა და მეტროლოგიის ეროვნული სააგენტოს ნებართვის გარეშე

საინფორმაციო ნაწილი. სრული ტექსტის სანახავად შეიძინეთ სტანდარტი.

შინაარსი

წინასიტყვაობა	IV
შესავალი	V
1 გამოყენების სფერო	1
2 ტერმინები და განმარტებები	1
3 გარემოს დაცვის კომუნიკაციის პრინციპები	3
3.1 ზოგადი	3
3.2 პრინციპები	3
4 გარემოს დაცვის კომუნიკაციის კურსი	3
4.1 მენეჯმენტის ვალდებულება	3
4.2 კურსის შემუშავება	4
5 გარემოს დაცვის კომუნიკაციის სტრატეგია	5
5.1 ზოგადი მოსაზრებები	5
5.2 გარემოს დაცვის კომუნიკაციის მიზნების დადგენა	6
5.3 დაინტერესებული მხარეების დადგენა	6
5.4 რესურსის წყაროების გათვალისწინება	7
6 გარემოს დაცვის კომუნიკაციური საქმიანობები	8
6.1 გარემოს დაცვის კომუნიკაციური საქმიანობების დაგეგმვა	8
6.2 გარემოს დაცვის კომუნიკაციის არსის, მიდგომებისა და საშუალებების დადგენა	14
6.3 გარემოს დაცვის კომუნიკაციური საქმიანობის შესრულება	27
6.4 გარემოს დაცვის კომუნიკაციის შეფასება	30
6.5 მენეჯმენტის მიმოხილვის და დაგეგმვის რევიზიის ჩატარება	32
დანართი A მითითებების ცხრილი ისო 14 000 სერიებში (საინფორმაციო)	33
ბიბლიოგრაფია	36

წინასიგყვაობა

ისო (სტანდარტიზაციის საერთაშორისო ორგანიზაცია) არის სტანდარტიზაციის ეროვნული სააგენტოების (ისო-ს წევრები სააგენტოები) მსოფლიო ფედერაცია. საერთაშორისო სტანდარტების მომზადება ჩვეულებრივ ხორციელდება ისო-ს ტექნიკური კომიტეტების მეშვეობით. თითოეულ წევრ-სააგენტოს, დაინტერესებულს იმ საკითხით, რომლისთვისაც შეიქმნა ტექნიკური კომიტეტი, უფლება აქვს წარმოდგენილი იყოს აღნიშნულ კომიტეტში. საერთაშორისო სამთავრობო და არასამთავრობო ორგანიზაციები ისო-სთან ერთად მონაწილეობენ ამ სამუშაოში. ისო მჭიდროდ თანამშრომლობს საერთაშორისო ელექტროტექნიკურ კომისიასთან იეკ-თან ელექტროტექნიკური სტანდარტიზაციის ყველა საკითხში.

საერთაშორისო სტანდარტების პროექტების შემუშავება ხდება ისო/იეკ-ის ღირეტივების მე-2 ნაწილში მოცემული წესების შესაბამისად.

ტექნიკური კომიტეტების ძირითადი ამოცანაა საერთაშორისო სტანდარტების მომზადება. ტექნიკური კომიტეტების მიერ შერჩეული საერთაშორისო სტანდარტების პროექტები ეგზავნება წევრ-სააგენტოებს განსახილველად და ხმის მიცემის მიზნით. საერთაშორისო სტანდარტის მიღება საჭიროებს, სულ მცირე, წევრი-სააგენტოების 75%-ის დასტურს.

საყურადღებოა, რომ წინამდებარე საერთაშორისო ზოგიერთ ელემენტს შეიძლება ჰქონდეს საავტორო უფლებები. ისო არ იღებს პასუხისმგებლობას ნებისმიერი საავტორო უფლებების იდენტიფიკაციაზე.

ისო 14063 მომზადდა ისო/ტკ 207 ტექნიკური კომიტეტის გარემოს დაცვის მენეჯმენტი მიერ.

IV

დაუშვებელია წინამდებარე სტანდარტის სრული ან ნაწილობრივი კვლავწარმოება, ტირაჟირება და გავრცელება სსიპ-საქართველოს სტანდარტებისა და მეტროლოგიის ეროვნული სააგენტოს ნებართვის გარეშე

საინფორმაციო ნაწილი. სრული ტექსტის სანახავად შეიძინეთ სტანდარტი.

შესავალი

0.1 საზოგადოების ზრუნვამ, დაინტერესებამ და სახელმწიფოებრივმა საქმიანობამ გარემოს მიმართ გასული ორი ათეული წლის განმავლობაში სულ უფრო აქტიური გახადა გარემოს ფასეულობები, ქმედებები და მახასიათებლები. მთელ მსოფლიოში ორგანიზაციებს სულ უფრო მეტად მოეთხოვებათ გამოხატონ და ახსნან თავიანთი შეხედულებები საქმიანობის, პროდუქციისა და მომსახურების შედეგების გარემოზე გავლენის შესახებ. სულ უფრო ითვალისწინებენ დაინტერესებული მხარეების შეხედულებებსა და მოთხოვნებს, რომლებითაც იცვება ინფორმაცია გარემოს შესახებ.

ორგანიზაციები ვალდებულია გარემოს დაცვის საკითხების, პროგრამების და მნიშვნელობის შესახებ მიიღოს და გასცეს ინფორმაცია. უპასუხოს კითხვებს. ეს გამოიხატება ისეთი ფაქტორებით, როგორებიცაა, ორგანიზაციის გეოგრაფიული მდებარეობა და დისკრიბუცია, საქმიანობის მოცულობა და ტიპი. საკომუნიკაციო მოტივაცია შეიძლება მოიცავდეს:

- ორგანიზაციის დაინტერესებებს გააზიაროს ინფორმაცია თავისი ეკოლოგიური პრაქტიკის შესახებ;
- ინფორმაციის მოთხოვნას თანამშრომლების ან ინვესტორების, სახელმწიფო სააგენტოს, საზოგადოებრივი ჯგუფის, მომხმარებლის, მომწოდებლის ან სხვა დაინტერესებული მხარეებისგან;
- მსჯელობას დაინტერესებულ მხარეებთან (განსაკუთრებით მიზნობრივ ჯგუფებთან) ორგანიზაციის შემოთავაზებული საქმიანობის შესახებ, როგორცაა: არსებული მოწყობილობების განვრცობა, ახალი მოწყობილობების ადგილმდებარეობა ან ახალი პროდუქციის ან მომსახურების შემოტანა;
- გარემოს რისკის მენეჯმენტს;
- სავალდებულო მოთხოვნებს;
- პასუხს დაინტერესებული მხარეების უკმაყოფილებაზე;
- გარემოს დაცვის საკითხების დამისამართების მზარდ მნიშვნელობას.

კომუნიკაცია გარემოს შესახებ არის ინფორმაციის გაზიარების პროცესი ნდობის, პარტნიორობის და სიმართლის დასადაგენად კომპეტენტურობის ამაღლებისა და გადაწყვეტილების მიღების შესახებ. გამოყენებული პროცესები და გარემოს შესახებ ინფორმაციის გაცვლის არსი იცვლება ორგანიზაციის მიზნებისა და პირობების მიხედვით და შეიძლება დაფუძნდეს რეალურ ინფორმაციაზე.

0.2 გარემოს დაცვის კომუნიკაცია უფრო ფართო ცნებაა, ვიდრე ანგარიში გარემოს დაცვის შესახებ. მას მრავალი მიმანი და ფორმა აქვს. გარემოს დაცვის კომუნიკაცია შეიძლება იყოს სპონტანური ან დაგეგმილი. სპონტანური კომუნიკაციის მაგალითია, როცა წარმოების მენეჯერი ესწრება საზოგადოებრივ შეხვედრებს და უპასუხებს კითხვებს. დაგეგმილი კომუნიკაცია შეიძლება მოიცავდეს დიაპაზონს დაინტერესებული მხარეების შემზადებული მონაწილეობიდან სრულ ჩართულობამდე, როგორც ქვემოთაა ნაჩვენები.

a) ცალმხრივია კომუნიკაცია, როცა ორგანიზაცია ავრცელებს ინფორმაციას, მაგ., როცა ორგანიზაცია გამოსცემს გარემოს დაცვის ანგარიშს კითხვებისა და მსჯელობის გარეშე.

b) ორმხრივია ინფორმაცია, როდესაც ხდება შეხვედრებისა და იდეების გაცვლა ორგანიზაციასა და დაინტერესებულ მხარეებს შორის.

c) ერთობლივი გადაწყვეტილების მიღებისას მოიაზრება ეფექტური უკუკავშირი, რომელიც გავლენას ახდენს ორგანიზაციაზე და/ან ადგილობრივ თემობაზე, ორგანიზაცია თანამშრომლობს დაინტერესებულ მხარეებთან.

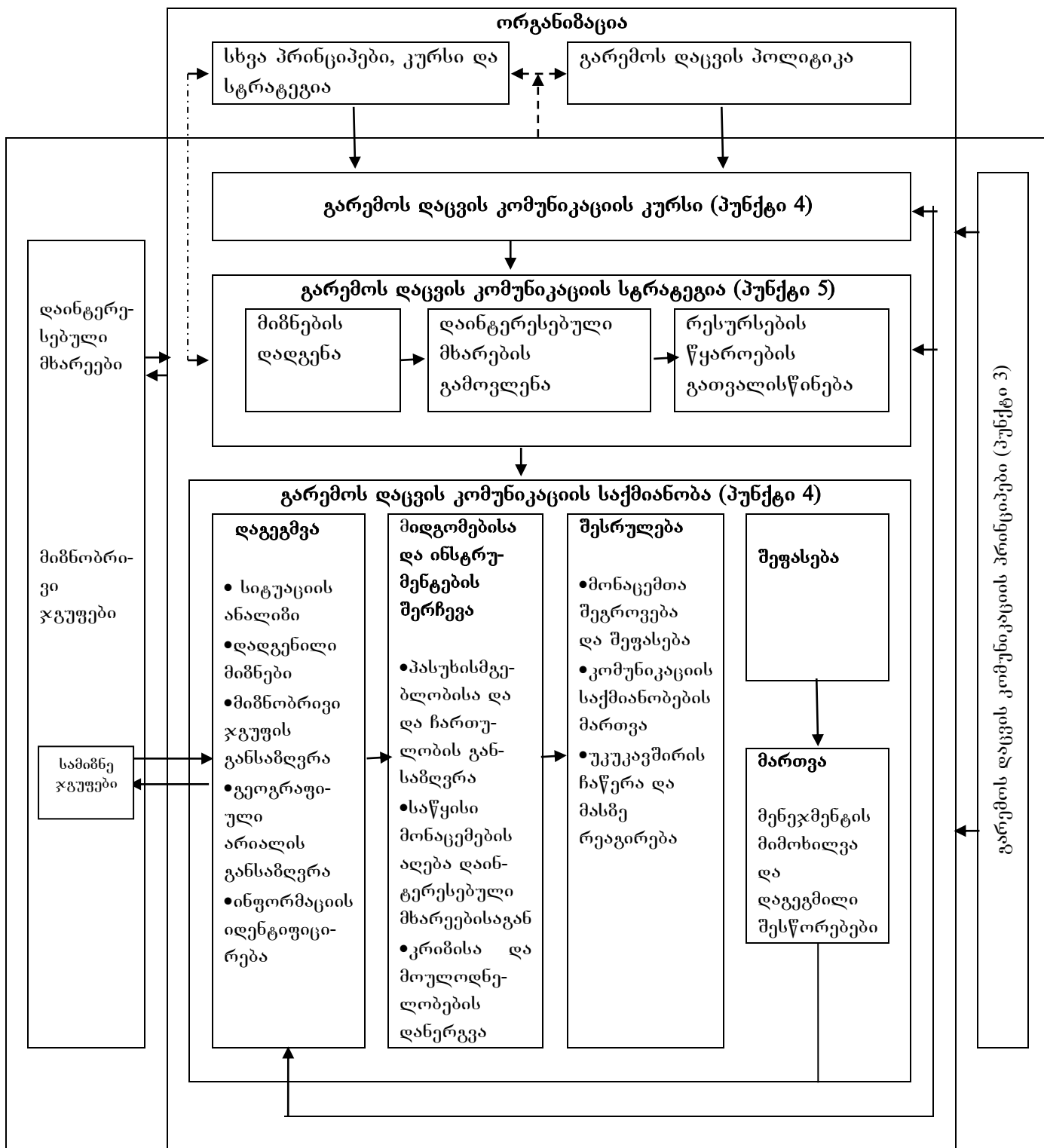
0.3 დაინტერესებულ მხარეებთან დადებული ხელშეკრულება ორგანიზაციას აძლევს შესაძლებლობას, შეისწავლოს მათი კითხვები და საქმეები, რაც განაპირობებს ორივე მხარის ცოდნის ამაღლებას და მეგავლენას ახდენს მათ აღქმასა და შეხედულებაზე. სწორად ჩაგარებული ნებისმიერი კონკრეტული მიდგომა შეიძლება იყოს წარმატებული და დააკმაყოფილოს ორგანიზაციისა და დაინტერესებული მხარეების საჭიროებები. ზოგჯერ თითოეული დაინტერესებული მხარის (ან მიზნობრივი ჯგუფის) კომუნიკაციის გზების გაცნობა მნიშვნელოვანია გარემოს შესახებ ინფორმაციისათვის. გარემოს დაცვის ყველაზე ეფექტური კომუნიკაციის პროცესი მოიცავს შიგა და გარეშე დაინტერესებულ მხარეებთან მუდმივ კონტაქტს, რაც წარმოადგენს ორგანიზაციის გარემოს დაცვის მთლიანი კომუნიკაციური სტრატეგიის ნაწილს.

ნახ. 1-ზე ნაჩვენებია გარემოს დაცვის კომუნიკაციის ურთიერთკავშირი და მიმდინარეობა

VI

საინფორმაციო ნაწილი. სრული ტექსტის სანახავად შეიძინეთ სტანდარტი.

საინფორმაციო ნაწილი. სრული ტექსტის სანახავად შეიძინეთ სტანდარტი.

შენიშვნა 1: სათაურები და ნომრები მიუთითებს საერთაშორისო სტანდარტის პუნქტებს.

შენიშვნა 2: წყვეტილი ხაზები აღნიშნავს გარემოს დაცვის საინფორმაციო სისტემის ურთიერთკავშირს ორგანიზაციის სხვა ელემენტებთან, უწყვეტი ისრები აღნიშნავს ურთიერთკავშირს გარემოს დაცვის სისტემის შიგნით.

შენიშვნა 3: დაშვრისხვა აღნიშნავს გარემოს დაცვის კომუნიკაციური სისტემის გამოყენების სფეროს, უფრო მუქი დაშვრისხვა – გარემოს დაცვის საინფორმაციო სისტემის მოცულობას ორგანიზაციის მიერ.

ნახ. 1–გარემოს დაცვის კომუნიკაცია.

0.4 გარემოს დაცვის კომუნიკაციას ხშირად მრავალი სარგებლობა მოაქვს, ესენია:

–დაინტერესებული მხარეებისათვის დახმარების გაწევა გარემოს დაცვის ვალდებულებების, კურსისა და შესრულების შესაცნობად;

– ორგანიზაციის გარემოს დაცვის საქმიანობის გასაუმჯობესებელი საწყისი მონაცემების/ რჩევების, პროდუქტების და მომსახურებების უზრუნველყოფა და პროგრესი მდგრადობის საკითხებში;

–დაინტერესებული მხარეების საჭიროებებისა და გაცნობიერების გაუმჯობესება ნდობისა და დიალოგის ხელშეწყობისათვის;

–ორგანიზაციის გარემოს დაცვის უფლებამოსილების, მიღწევების და მუშაობის სტიმულირება;

–გარემოს დაცვის აუცილებლობის გაცნობიერება და მასზე პასუხისმგებლობის კულტურის და ფასეულობების ამაღლება ორგანიზაციაში;

–დაინტერესებული მხარეების ბრუნვისა და უკმაყოფილების მიმართვა ოპერატიული და მოულოდნელი ეკოლოგიური რისკებისკენ;

– ორგანიზაციის დაინტერესებული მხარეების აღქმის განვრცობა;

– ბიზნესის ხელშეწყობისა და დაინტერესებული მხარეების ნდობის ამაღლება.

ინფორმაცია გარემოს შესახებ არის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი საკითხი, რომელთანაც ნებისმიერ ორგანიზაციას აქვს საქმე, მიუხედავად იმისა, აქვს თუ არა მას გარემოს დაცვის მენეჯმენტის სისტემა (EMC) ადგილზე. გარემოს დაცვის ინფორმაცია უფრო მეტია, ვიდრე ორგანიზაციისა და მენეჯმენტის საკითხი, ის უკავშირდება ორგანიზაციის ფასეულობებს. წარმატებული კომუნიკაციური პროცესების გარანტიებისათვის მნიშვნელოვანია, ორგანიზაციამ დაადგინოს პასუხისმგებელი პარტნიორი საზოგადოების მხრიდან და წარმართოს დაინტერესებული მხარეების გარემოს დაცვის მოლოდინი.

VIII

საინფორმაციო ნაწილი. სრული ტექსტის სანახავად შეიძინეთ სტანდარტი.